

- 3) є можливість отримання P2P-позики без застави;
- 4) не потрібно нікуди йти (майданчик працює онлайн - весь набір документів, торги і листування з інвесторами проходять через сайт), як наслідок ви зберігаєте свій час;
- 5) диверсифікація ризиків для інвестора за принципом «не нести всі яйця в одному кошику» - різноманітний кредитний портфель;
- 6) завдяки даним платформам забезпечується прямий контакт між інвестором та позичальником.

До мінусів P2P кредитування відносять:

- 1) високі ризики неповернення позик для інвесторів;
- 2) позичальникові доведеться зацікавити інвестора, щоб кошти надали саме йому - описати свій бізнес-проект, розповісти про бізнес, мету залучення інвестицій, яким чином кошти будуть повернені і т.д.

Рівноправне кредитування набуває все більшої популярності, оскільки з одного боку дозволяє брати кредити під менші відсотки, а з іншого – дає можливість кожному бажаючому стати кредитором і отримувати прибуток. Фактично, кредитор виконує функції банку, бо сам укладає договір з позичальником. Проте, кредиторам слід бути уважними, бо такі позики не мають 100% поверненості. Як показує досвід, найкраще вкладати кошти в невеликі підприємства чи організації. Незважаючи на певні ризики у банківських установ з'явився конкурент. В умовах зростання відсоткових ставок, підприємства та фізичні особи будуть все частіше звертатися до позик P2P.

Література:

1. Васильчук І. Краудфандінг та краудінвестинг як фінансові інновації / І. Васильчук // Ринок цінних паперів України. - 2013. - №11-12. – С. 59-67
2. Веб сайт finance.ua В Україні стартовала онлайн платформа взаємного інвестування и кредитування «СімЗірок» [Електронний ресурс] // <https://finance.ua/>. 2013. URL: <https://news.finance.ua/ru/news/-/312450/v-ukraine-startovala-onlajn-platforma-vzaimnogo-investirovaniya-i-kreditovaniya-simzirok>.
3. Карпенко О. В «Приват24» запустили можливість P2P-кредитування [Електронний ресурс] // Український інтернет-журнал AIN.UA . 2016. URL: <https://ain.ua/2016/03/03/v-privat24-zapustili-vozmozhnost-p2p-kreditovaniya/>.
4. Веб-сайт компанії FinHub КАК РАБОТАЕТ FINHUB [Електронний ресурс] // <https://finhub.ua>. 2017. URL: <https://finhub.ua/how-it-works/>.

Солодка О.О.

*д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

ТОРГОВЕЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ У БІРЖОВОМУ ТА ПОЗАБІРЖОВОМУ МЕХАНІЗМАХ ТОРГІВ ДЕРИВАТИВАМИ

Сучасний біржовий ринок функціонує за жорстко встановленими правилами в умовах абсолютної стандартизації фінансових інструментів, що забезпечує його організованість і гарантованість виконання угод. Надійність емітентів

визначається біржою через жорсткість умов лістингу, моніторинг відповідності яким здійснюється на постійній основі. Разом із тим, позабіржовий ринок надає можливість залучення капіталу невеликим компаніям, показники діяльності яких не відповідають умовам проходження процедури лістингу на фондових біржах через недостатність капіталу, короткого терміну роботи на ринку тощо.

Активними учасниками позабіржового ринку є інвестиційні банки, які виконують функції дилерів з купівлі та продажу фінансових інструментів.

Біржовий та позабіржовий механізми торгів на ринку деривативів України забезпечуються торговельними інформаційними системами (ТІС), функціонування яких безпосередньо регулюється нормативними актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [6; 9; 10; 11].

Функціонування ТІС регулюється переліком законів та нормативно-правових актів, що регулюють ринок електронних торгів в Україні [1; 2; 3; 4; 5; 7; 8]. На наш погляд, розвитку ринку деривативів України сприяють такі функції ТІС:

- забезпечення умов здійснення купівлі-продажу деривативів через електронні торговельні майданчики (ЕТМ);
- інформування учасників ТІС про стан кон'юнктури ринку деривативів;
- забезпечення швидкого, точного, надійного та достовірного збору, обробки, розповсюдження та публікації інформації щодо котирувань та операцій з деривативами;
- запобігання використанню, поширенню або публікації недостовірної чи шахрайської інформації про щодо котирувань та операцій з деривативами;
- захист учасників ТІС від можливих маніпулювань цінами деривативів та невиконання зобов'язань за угодами.

Зауважимо, що реалізація зазначених функцій передбачає, що ТІС здійснює облік учасників торгів, обсягів укладених угод та контроль за їхніх виконанням; забезпечує обмін інформацією з депозитарними та розрахунково-кліринговими установами щодо укладених угод, зберігання інформації щодо укладених угод протягом п'ятирічного терміну, надання інформаційних послуг у сфері організації торгів деривативами. Отже, основними завданнями ТІС є розробка та запровадження: уніфікованих правил здійснення операцій купівлі-продажу деривативів і вимог до учасників ТІС та осіб, уповноважених учасниками ТІС на укладення угод; механізму вирішення спірних питань між учасниками та учасниками і клієнтами; заходів щодо захисту клієнтів і учасників ТІС від зловживань та правопорушень під час торгів; системи контролю за дотриманням учасниками ТІС вимог законодавства та встановлених ТІС правил і вимог.

ТІС ринку деривативів України регламентують: доступ дилерів і брокерів до торгів і організацію торгів; впровадження різних серій деривативів із різними базовими активами; забезпечення виконання зобов'язань (коригування позицій, встановлення та зміну маржі, примусове закриття позицій, обмеження цінових коливань, максимальний обсяг позицій, зупинення торгів). Особливості функціонування ТІС, порядок доступу до торгів деривативами, порядок розв'язання спорів між учасниками торгів, порядок накладання санкцій за порушення правил торгів у секції строкового ринку, захист інформації, вимоги до проведення заходів з фінансового моніторингу, порядок дій за умов технічних

збоїв системи торгів та при надзвичайних ситуаціях регламентуються правилами проведення торгів у секції строкового ринку.

Варто зазначити, що протягом 1994-2018 років ринок деривативів України формується біржовим механізмом торгів. Розвиток організованого позабіржового ринку деривативів України розпочато у 2015 році запровадженням позабіржової електронної торговельної системи «Perspektiva OTC». На нашу думку, проблеми активного розвитку даного ринку пов'язані з недостатньою інформованістю більшості суб'єктів господарювання щодо можливостей функціоналу «Perspektiva OTC», неякісними телекомунікаційними каналами зв'язку та апаратно-технічним забезпеченням, домінуванням паперових форм купівлі-продажу над електронними формами торгів у корпоративному секторі, певними ментальними бар'єрами (нерозуміння доцільності нововведень, страх автоматизації процесів, наслідком якої може стати скорочення персоналу), наявністю корупційної складової в корпоративному секторі (корумповані менеджери не зацікавлені в здоровій конкуренції та інформаційній відкритості, що передбачається ТІС).

Література:

1. Закон України «Про електронний цифровий підпис». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
3. Закон України «Про захист персональних даних». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
4. Закон України «Про природні монополії». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>.
5. Закон України «Про публічні закупівлі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/922-19>.
6. Наказ Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи» від 23.12.1996 року №328.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку визначення генеральних замовників та взаємодії замовників з генеральним замовником за рамковими угодами» від 04.07.2012 року №602.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про особливості виконання рамкових угод» від 04.07.2012 року №603.
9. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження змін та доповнень до положення про саморегульовану організацію ринку цінних паперів» від 03.06.2003 року №234.
10. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження положення про державну реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем» від 04.09.2003 року №364 зі змінами від 01.08.2006 року (рішення №635).
11. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження змін та доповнень до положення про державних

представників на фондових біржах, у депозитаріях та торговельно-інформаційних системах» від 30.01.2004 року №14 зі змінами від 17.11.2004 року (рішення №469).

Ступак О.С.,
«Облік і оподаткування», 2 курс
Ірпінський державний коледж економіки та права,
Науковий керівник – викладач, Деміденко Л.С.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

На сьогодні все актуальнішою стає проблема переходу національної економіки від індустріального до постіндустріального ладу, що характеризується розвитком електронного середовища та інформаційних технологій, тобто "цифрової економіки". У зв'язку з цим, виникає потреба у розгляді та виявленні основних тенденцій і перспектив розвитку цифрової економіки України в сучасних процесах євроінтеграції.

В червні 2014 року при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України був створений департамент цифрової економіки, серед головних завдань якого є розвиток широкосмугового доступу в Інтернет, створення інформаційного суспільства, широке впровадження електронних адміністративних послуг, а також нові стандарти навчання цифровим навичкам (digitalore-skills), підтримка інвестицій в інновації та start-up. [2].

У листопаді 2017 року на Брюсельському саміті «Східного партнерства» Президент України Петро Порошенко вкотре підтвердив європейські прагнення України, оголосивши про наміри поступової інтеграції в цифровий ринок ЄС. Результатом саміту стала спільна декларація, де погодилися співпрацювати «для поширення переваг Цифрового єдиного ринку на партнерські країни». Після саміту голова Європейської Ради Дональд Туск назвав кібератаки та гібридну війну головними проблемами країн Східного партнерства, отже, Україні належить розвивати цифрову економіку й ІТ-технології [4].

І нарешті на початку 2018 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку цифрової економіки України до 2020 року і затвердив план заходів для реалізації цієї ініціативи.

Цифрова економіка (англ. Digital Economy) – це економіка, що базується на інформаційно-комунікаційних та цифрових технологіях. Під цифровою економікою також розуміють виробництво, продажі і постачання продуктів через комп'ютерні мережі. Іноді її називають новою економікою, інтернет-економікою, або веб-економікою. Все частіше digital есоному переплітається з традиційною економікою. Внаслідок цього вона трансформується від такої, що споживає ресурси, до економіки, що створює ресурси.

В кінці 20-го сторіччя стало зрозуміло, що стара економічна модель зі всіма своїми недоліками поступається місцем більш досконалій цифровій економіці. Термін "цифрова економіка" з'явився в 1995 році, завдячуючи Дону (Дональду) Тапскотту, він визначив її таким чином: цифрова економіка – економіка, що заснована на домінуючому застосуванні цифрових технологій; а американський